साँफेबगर राजपत्र

साँफेबगर नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ७ संख्या ३ मिति २०८० माघ २२

भाग १

साँफेबगर नगरपालिकाको सूचना

सुदूरपश्चिम प्रदेश स्थानीय तहको कानून निर्माण प्रक्रिया ऐन २०७५ को दफा २४ उपदफा (५) तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ उपदफा (३) बमोजिम सर्वसाधारण जनताको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छ:

पुनर्स्थापना तथा सेवा कोष ऐन, २०८०

<u>प्रस्तावना</u> : मानव बेचविखनबाट पीडित व्यक्तिहरुकालागि पुनर्स्थापना केन्द्र र घरेलु हिंसाबाट पीडितलाई तत्काल सुरक्षा प्रदान गर्न तथा उपचारको क्रममा अलग्गै बस्ने व्यवस्थाकालागि सेवा केन्द्रको स्थापना, व्यवस्थापन तथा संचालनका निमित्त साँफेबगर नगरपालिकाले पुनर्स्थापना तथा सेवा कोषको स्थापना गर्न वाञ्छनीय भएकाले,

साँफेबगर नगरपालिकाको नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद-१
प्रारम्भिक

१.संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यस ऐनको नाम "पुनर्स्थापना तथा सेवा कोष ऐन, २०८०" रहेको छ।

(२) यो ऐन साँफेबगर नगरपालिका क्षेत्र भित्र लागु हुनेछ।

(३) यो ऐन राजपत्रमा प्रकाशित भएको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ।

२.परिभाषाः विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,

(क) “कोष“ भन्नाले दफा ९ बमोजिमको पुनर्स्थापना तथा सेवा कोष सम्झनु पर्छ।

(ख) “पुनर्स्थापना केन्द्र “भन्नाले मानव बेचविखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन, २०६४ को दफा १३ को उपदफा (१क) र (१ख) बमोजिमको पुनर्स्थापना केन्द्र सम्झनु पर्छ ।

(ग) “समिति“ भन्नाले पुनर्स्थापना तथा सेवा कोष संचालक समिति सम्झनु पर्छ ।

(घ) “सेवा केन्द्र“ भन्नाले घरेलु हिंसा (कसुर र सजाय) सम्बन्धी ऐन, २०६६ को दफा ११ को उपदफा (१क) र (१ख) बमोजिमको सेवा केन्द्र सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद २

पुनर्स्थापना केन्द्र र सेवा केन्द्र सम्बन्धी व्यवस्था

३. पुनर्स्थापना केन्द्र र सेवा केन्द्र स्थापना गर्न सक्ने: (१) मानव बेचविखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन, २०६४ को दफा १३ को उपदफा

साँफेबगर नगरपालिका

(१क) बमोजिम साँफेबगर नगरपालिकाले पुनर्स्थापना केन्द्र स्थापना गर्न सक्नेछ ।

(२) घरेलु हिंसा (कसुर र सजाय) ऐन, २०६६ को दफा ११ को उपदफा (१क) बमोजिम साँफेबगर नगरपालिकाले सेवा केन्द्रको स्थापना गर्न सक्नेछ ।

(३) कुनै संस्थाले साँफेबगर नगरपालिकाको स्वीकृती लिई पुनर्स्थापना वा सेवा केन्द्र स्थापना गरी संचालन गर्न सक्नेछ ।

(४) पुनर्स्थापना केन्द्र र सेवा केन्द्रको स्थापना र स्वीकृती सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(५) दफा ३ को उपदफा १ र २ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि आर्थिक, मानवीय र भौतिक श्रोत साधनका कारण नगरपालिकाले एउटै पुनर्स्थापना केन्द्र र सेवा केन्द्र स्थापना गरी संचालन गर्न सक्नेछ ।

४. पुनर्स्थापना केन्द्र र सेवा केन्द्र प्राप्त गर्न सक्नेः (१)मानव बेचविखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन, २०६४ को दफा १३को उपदफा (१ख) बमोजिम नेपाल सरकारले हस्तान्तरण गरेका

पुनर्स्थापना केन्द्र साँफेबगर नगरपालिकाले प्राप्त गर्न सक्नेछ ।

(२)घरेलु हिंसा (कसुर र सजाय) ऐन, २०६६ को दफा ११ को उपदफा (१ख) बमोजिम नेपाल सरकारले हस्तान्तरण गरेका सेवा केन्द्र साँफेबगर नगरपालिकाले प्राप्त गर्न सक्नेछ ।

५. पुनर्स्थापना केन्द्र र सेवा केन्द्रको व्यवस्थापन र संचालन:

(१) दफा ३ बमोजिम स्थापना भएका पुनर्स्थापना केन्द्र र सेवा केन्द्रको व्यवस्थापन र संचालन सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

(२) दफा ४ बमोजिम प्राप्त भएका पुनर्स्थापना केन्द्र र सेवा केन्द्रको व्यवस्थापन र संचालन साँफेबगर नगरपालिकाले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

६. पुनर्स्थापना केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकारः

(१) मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन, २०६४ मा उल्लेख भएका काम,

कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त पुनर्स्थापना केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ

(क) पीडितलाई शारीरिक र मानसिक उपचार गराउने,

(ख) पीडितको सामाजिक रुपमा पुनर्स्थापना गर्ने,

(ग) पीडितलाई पारिवारिक पुनर्मिलन गराउने,

(घ) आवश्यकता अनुसार पीडितलाई औषधि उपचार र परामर्श सेवातथा सुविधाको व्यवस्था गर्ने,

(ङ) पीडितको इच्छा विपरीत कुनै काममा लगाउन नहुने,

(च) पीडितको लागि सिपमूलक तालिम र रोजगारीको व्यवस्था गर्ने ।

स्पष्टीकरणः यस उपदफाको प्रयोजनको लागि “पीडित“ भन्नाले मानव बेचविखन तथा ओसारपसार ऐन, २०६४ मा परिभाषा गरिएको पीडित सम्झनु पर्छ ।

(२) पुनर्स्थापना केन्द्रको अन्यकाम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

७. सेवा केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकारः

(१) घरेलु हिंसा (कसुर र सजाय) ऐन, २०६६ मा उल्लेख भएका काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त सेवा केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

(क) पीडितलाई तत्काल सुरक्षाप्रदान गर्ने,

(ख) पीडितलाई उपचारको व्यवस्था गर्ने,

(ग) पीडितलाई घरपरिवारबाट अलग्गै बस्ने व्यवस्था गर्ने,

(घ) पीडितलाई आवश्यकता अनुसार कानूनी सहायता, मनोविमर्श सेवा, मनोवैज्ञानिक सेवा र आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने ।

(ङ) पीडितलाई आत्मनिर्भर बनाउन स्वरोजगार सम्बन्धी तालिम दिने,

(च) पारिवारिक पुनर्मिलन र पुनर्स्थापनाको लागिपहल गर्ने,

स्पष्टीकरणः यस उपदफाको प्रयोजनको लागि “पीडित” भन्नाले घरेलु हिंसा (कसुर र सजाय) ऐन, २०६६ मा परिभाषा गरिएको पीडित सम्झनुपर्छ ।

(२) सेवा केन्द्रको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

८. पुनर्स्थापना केन्द्र र सेवा केन्द्रहरुको अनुगमन: (१) साँफेबगर नगरपालिकाले स्थापना गरेका वा प्राप्त गरी संचालन गरेका वा अन्य संघसंस्थाले अनुमतिलिई संचालन गरेका पुनर्स्थापना केन्द्र र सेवा केन्द्रको अनुगमन सम्बन्धित समितिले गर्नेछ ।

(२) पुनर्स्थापना केन्द्र र सेवा केन्द्रको व्यवस्थापन, संचालन मापदण्ड र अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद ३

पुनर्स्थापना तथा सेवा कोष सम्बन्धी व्यवस्था

९. पुनर्स्थापना तथा सेवा कोषको स्थापनाः (१) यो ऐनको उद्देश्य पूरा गर्न साँफेबगर नगरपालिकाले एक पुनर्स्थापना तथा सेवा कोष स्थापना गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषले दफा ३ र ४ बमोजिमको पुनर्स्थापनाकेन्द्र र सेवाकेन्द्रलाई आर्थिक तथा अन्य सहयोग उपलब्ध गराउनेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम सहयोग उपलब्ध गराउने मापदण्ड, आधार र कार्यविधि तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१०. पुनर्स्थापना तथा सेवा कोषमा रहने रकमः (१) पुनर्स्थापना तथा सेवा कोषमा देहाय बमोजिमका रकम रहनेछन् :

(क) साँफेबगर नगरपालिकाबाट प्राप्त रकम,

(ख) नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ग) कुनै स्वदेशी वा विदेशी संघ संस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त रकम,

(घ) अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(२) सेवा तथा पुनर्स्थापना कोषको व्यवस्थापन र संचालन तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

११. पुनर्स्थापना तथा सेवा कोष संचालक समिति: पुनर्स्थापना तथा सेवा कोष देहाय बमोजिमको समितिबाट संचालन हुनेछः

(क) नगर उपप्रमुख - अध्यक्ष

(ख) नगर प्रमुखले ताकेका १ जना महिला सहित २ जना कार्यपालिका सदस्य - सदस्य

(ग) प्रमुख इलाका प्रहरी कार्यालय - सदस्य

(घ) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत – सदस्य

(ङ) नगर क्षेत्रमा कार्यरत गै.स.स.बाट संचालक समितिले तोकेको एक जना - सदस्य

(च) महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा प्रमुख - सदस्य–सचिव

१२. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः (१) समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

(क) कोषलाई प्राप्तहुने रकम कोषको बैंक खातामा जम्मा गर्ने, गर्न लगाउने,

(ख) कोषको खाताबाट सेवा केन्द्र र पुनर्स्थापना केन्द्रहरुलाई आर्थिक तथा अन्य सहयोग उपलब्ध गराउने,

(ग) कोषको व्यवस्थापन र संचालन सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गर्ने,

(घ) कोषलाई दिगो र भरपर्दो स्रोतको रुपमा परिचालन गर्न आवश्यक निर्णय गर्ने।

(२) यस ऐनमा लेखिएका काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ।

१३. बैठक सम्बन्धी व्यवस्थाः समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछः

(क) समितिको बैठक समितिको अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(ख) समितिमा तत्काल कायम रहेका कूल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत सदस्यहरु उपस्थित भएमा समितिको बैठकका लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(ग) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।

(घ) समितिको बैठकले गरेको निर्णय समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणित गर्नेछ ।

(ङ) समितिको बैठक कम्तीमा वर्षको २ पटक बस्नेछ ।

(च) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद ३ विविध

१४.पुनर्स्थापना तथा सेवा कोषको लेखा र लेखापरीक्षणः (१) पुनर्स्थापना तथा सेवा कोषको आय व्ययको लेखा साँफेबगर नगरपालिकाले तोकेको ढाँचामा राखिनेछ ।

(२) पुनर्स्थापना तथा सेवा कोषको अन्तिम लेखा परिक्षण महालेखा परीक्षकबाट हुनेछ।

१५.मानव बेचबिखन विरुद्धको साँफेबगर नगरपालिका स्तरीय समितिको गठनः (१) मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार विरुद्धको क्षेत्रमा हुने कामको समन्वय र सयोजन गर्न एक मानव बेचबिखन विरुद्धको साँफेबगर नगरपालिका स्तरीय समितिको गठन गरिनेछ । यस समितिमा देहायका अध्यक्ष र सदस्य रहनेछन् :

(क) नगर प्रमुख – अध्यक्ष

(ख) नगर उपप्रमुख – उपाध्यक्ष

(ग) जिल्ला प्रशासन कार्यालयको अधिकृत – सदस्य

(ग) ईलाका प्रहरी कार्यालयको प्रमुख – सदस्य

(घ) मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार विरुद्धको क्षेत्रमा नगरपालिकामा कार्यरत व्यक्ति वा संस्थाहरू मध्येबाट समावेशी सिद्धान्तका आधारमा नगर प्रमुखद्वारा मनोनीत तीन जना महिला – सदस्य

(ङ) प्रतिनिधि, नेपालपत्रकार महासंघ जिल्ला कार्यसमिति– सदस्य

(च) साँफेबगर नगरपालिको महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा प्रमुख – सदस्य–सचिव

(२) मानव बेचबिखन विरुद्धको साँफेबगर नगरपालिका स्तरिय समितिमा अध्यक्षले ताकेको व्यक्ति आमन्त्रित सदस्यको रुपमा रहनेछ ।

१६. नियम, कार्यविधि र निर्देशिका बनाउने अधिकारः यो ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्नका लागि साँफेबगर नगरपालिकाले आवश्यक नियम, कार्यविधि वा निर्देशिका बनाउन सक्नेछ ।

आज्ञाले
लक्ष्मी प्रसाद शर्मा
नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

साँफेबगर नगरपालिका